

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๑๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐาน
สำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือ ด่วนมาก ที่ สร.๐๒๐๓/๒๕๐๐๙ ลง
วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๗ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้พิจารณาให้ความเห็นใน
ปัญหาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ
พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาได้ลงมติให้ประกาศใช้แล้วว่า ในกรณีที่
กรรมการหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจซึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕ (๖)
และ (๗) หรือมาตรา ๙ (๖) และ (๗) อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่กลับได้เป็นผู้มี
คุณสมบัติครบถ้วนภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้วสืบหาวันเช่นนี้ จะดำรง
ตำแหน่งกรรมการหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจต่อไปเมื่อครบกำหนดหนึ่งเดือนหลังจากวันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับได้หรือไม่ เพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้
พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า มาตรา ๑๔^๑ แห่งร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐาน
สำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ที่บัญญัติให้กรรมการหรือพนักงานของ
รัฐวิสาหกิจซึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕ (๖) และ (๗)^๒ หรือมาตรา ๙
(๖) และ (๗)^๓ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งเดือนนับ

^๑ มาตรา ๑๔ ให้กรรมการหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจซึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะ
ต้องห้ามตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งเมื่อพ้นกำหนด
หนึ่งเดือน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

^๒ มาตรา ๕ กรรมการรัฐวิสาหกิจนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่
กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้วยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

๑.ล๑

๑.ล๑

(๖) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง หรือดำรงตำแหน่งในทางการเมือง เว้นแต่เป็นการดำรง
ตำแหน่งกรรมการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๗) ไม่เป็นกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

๑.ล๑

๑.ล๑

^๓ มาตรา ๙ พนักงานของรัฐวิสาหกิจ นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้วยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

๑.ล๑

๑.ล๑

(๖) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ รวมทั้งข้าราชการการเมือง ลูกจ้าง

แต่วันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับนั้น มีลักษณะเป็นบทเฉพาะกาลที่ประสงค์จะยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ (๓)^๔ และมาตรา ๑๑ (๓)^๕ มาใช้บังคับแก่กรรมการหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจที่ดำรงตำแหน่งอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในช่วงระยะเวลาหนึ่งเดือน ทั้งนี้ โดยอาศัยเหตุผลที่ว่า มาตรา ๑๔ มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ระยะเวลาแก่กรรมการหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจเหล่านั้นได้แก้ไขปรับสภาพของตนให้มีคุณสมบัติสอดคล้องกับคุณสมบัติที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้เท่าที่ลักษณะแห่งคุณสมบัติจะเปิดช่องให้กระทำได้ เช่นผู้ซึ่งขาดคุณสมบัติ เพราะเป็นข้าราชการการเมืองอาจลาออกจากการเป็นข้าราชการการเมืองภายในระยะเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่กฎหมายใช้บังคับ วัตถุประสงค์ของมาตรา ๑๔ ดังที่ได้กล่าวมาเป็นวัตถุประสงค์เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่กรรมการหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจ เพราะบุคคลเหล่านี้ไม่มีโอกาสได้ทราบล่วงหน้าว่าตนจะเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ในวันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ ฉะนั้นการที่กฎหมายบัญญัติให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อครบหนึ่งเดือนนับแต่วันที่กฎหมายใช้บังคับ จึงถือได้ว่าเป็นการให้ระยะเวลาที่จะแก้ไขการเป็นผู้ขาดคุณสมบัติกลับมาเป็นผู้ไม่ขาดคุณสมบัติได้ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับบทบัญญัติของกฎหมายอื่นจะเห็นได้ว่า มาตรา ๑๔ ได้วางบทบัญญัติไว้แตกต่างกับกฎหมายอื่น กล่าวคือ มิได้บัญญัติในลักษณะที่ให้ผู้ขาดคุณสมบัติพ้นจากตำแหน่งในวันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับและอยู่ในตำแหน่งได้อีกหนึ่งเดือน แต่ได้กำหนดเป็นบทเฉพาะกาลให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งเดือน ฉะนั้นการบัญญัติให้พ้นจากตำแหน่งหนึ่งเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับจึงเป็นการบัญญัติเพื่อให้กรรมการหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจได้แก้ไขการขาดคุณสมบัติของตนได้ สรุปแล้วกรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒ เห็นว่า มาตรา ๑๔ เป็นมาตราที่มีผลกระทบกระเทือนถึงสิทธิของบุคคล การแปลความหมายจึงควรคำนึงถึงเจตนารมณ์และความเป็นธรรมด้วย

ดังนั้น กรรมการหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจซึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและจะต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้ากรรมการหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจดังกล่าวได้

ของกระทรวงทบวงกรมหรือทบวงการเมืองซึ่งมีฐานะเทียบเท่า พนักงานส่วนท้องถิ่น รวมทั้งนครหลวง หรือดำรงตำแหน่งในทางการเมือง รวมทั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

(๗) ไม่เป็นกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้ว กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้ว

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐

ดำเนินการให้ตนเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนก่อนพ้นกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัติ
นี้ใช้บังคับ กรรมการหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจนั้นยังคงเป็นกรรมการหรือพนักงานของ
รัฐวิสาหกิจต่อไป

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์
(นายสมภพ โหตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๑๗